

ADU-ȚI AMINTE, MARIE,
ȘI DE ROMÂNIA
Începuturile cultului
Madonei de Lourdes în România

DĂNUȚ DOBOȘ

**ADU-ȚI AMINTE, MARIE,
ȘI DE ROMÂNIA**

**Începuturile cultului
Madonei de Lourdes în România**

Ediția a doua revizuită și adăugită

**Sapientia
Iași – 2018**

Cu binecuvântarea noastră

✠ Petru Gherghel
Episcop de Iași
1 noiembrie 2018

Carte apărută sub egida Departamentului de Cercetare Istorică „Fericitul Anton Durcovici” de pe lângă Episcopia Romano-Catolică de Iași

Redactor: pr. dr. Ștefan Lupu
Tehnoredactare, copertă: Iulian Gherghel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOBOȘ, DĂNUȚ
Adu-ți aminte, Marie, și de România: începuturile
cultului Madonei de Lourdes în România / Dănuț
Doboș. - Ed. a 2-a, rev și adăug. - Iași : Sapiientia, 2018
ISBN 973-606-578-353-9

2

© 2018 Editura SAPIENTIA
Institutul Teologic Romano-Catolic
Str. Th. Văscăuțeanu, 6
RO – 700462 Iași
Tel. 0232/225228
Fax 0232/211476
www.editurasapiientia.ro
www.librariasapiientia.ro
e-mail: slupu@itrc.ro

CUPRINS

Prefață la ediția a doua (<i>PS Petru Gherghel</i>)	7
Prefață la prima ediție (<i>Pr. Petru Blaj</i>)	11
Cuvântul autorului la prima ediție	13
Cuvântul autorului la cea de-a doua ediție	17

CAPITOLUL I. **Inaugurarea statuii**

Madonei de Lourdes la Butea

(12/24 octombrie 1886)	19
---	----

Anexă: Cultul sfintei Fecioare de Lourdes în România . .	37
--	----

CAPITOLUL II. **Dezvoltarea cultului marian**

în Parohia Butea după 1886 . . . . . 63 |

1. Fondarea Congregației „Fiicele Mariei”	63
2. Noi proiecte pastorale la Butea	71
3. Activitatea parohului Giuseppe Corradini	75

CAPITOLUL III. **Extinderea cultului**

Madonei de Lourdes în Dieceza de Iași . . . . . 85 |

1. Parohia Târgu Trotuș	85
-----------------------------------	----

Anexă: Notițe privind sărbătoarea celebrată la Târgu Trotuș	94
--	----

2. Inaugurarea statuii Madonei de Lourdes la Răchiteni	103
---	-----

3. Parohia Oțeleni	111
------------------------------	-----

4. Ecouri în presa românească	131
---	-----

CAPITOLUL IV. **Cultul Madonei de Lourdes**

în Arhidieceza de București . . . . . 153 |

1. Primul pelerinaj românesc	153
--	-----

2. 132 de ani de la inaugurarea cultului Madonei de Lourdes la Brăila	155
--	-----

Anexă: Inaugurarea statuii Madonei de Lourdes la Brăila – 25 martie 1886	159
---	-----

CAPITOLUL V. Pelerinajul românesc

la Lourdes (1885)	165
1. Organizarea pelerinajului	165
2. Profesorul Gian Luigi Frollo (1832-1899)	171
2.1. Crezul catolic al profesorului G.L. Frollo	176
2.2. Un apologet al Bisericii Catolice din România	184
2.3. G.L. Frollo în memoria catolicilor români	188
3. Pelerinajul românesc la Lourdes	189
3.1. Primii pelerini la Lourdes	189
3.2. Pelerinajul românesc la Lourdes (în relatarea lui G.L. Frollo)	195
4. Steagul românesc la Lourdes	204
Anexe: Steagul nostru la Lourdes	210
Rugăciunile prof. G.L. Frollo	213

CAPITOLUL VI. Fericitul Anton Durcovici

și cultul Madonei de Lourdes	221
Anexe	253
Iași: Scrisoare circulară cu privire la cultul Maicii Domnului de la Lourdes	253
Pelerinaj la Lourdes: „Am coborât de pe munte”	257
Butea în sărbătoare	262
Note de reporter	264
Butea: Sărbătorirea Fecioarei Maria de Lourdes	267
Inaugurarea solemnă a cultului Madonei de Lourdes la Târgu Trotuș	267

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A DOUA

ă bucur mult pentru propunerea de a contribui cu o prefață adaptată momentului republicării și punerii la dispoziția tuturor cinstitorilor a acestui minunat material, care pune în evidență cultul predilect al Maicii Domnului, cea care a binevoit să ne ofere la Lourdes chipul ei plin de sfânta cucernicie, ca pe cel mai atrăgător îndemn la meditație și rugăciune. Privind icoana ori statuia ei, putem descoperi cel mai ușor drumul binecuvântat pentru a ajunge la Autorul frumuseții veșnice, la Isus, fericirea sufletelor curate. Ne putem lăsa, așadar, purtați de mâna Maicii Domnului care ni l-a oferit pe Fiul lui Dumnezeu, Isus, Mântuitorul lumii, spre fericirea noastră veșnică și a tuturor celor ce își pun încrederea în iubirea ei.

Adu-ți aminte, Marie, și de România este rugăciunea pe care credincioșii din Dieceza de Iași și din Arhidieceza de București au rostit-o neîncetat și cu multă încredere în ultimii 133 de ani, de când a fost rostită prima oară la sanctuarul de la Lourdes, în august 1885. Aceste cuvinte, inscripționate cu litere de aur pe frumosul steag românesc depus la sanctuarul sfintei Fecioare de la Lourdes de către participanții la primul pelerinaj românesc, reprezintă un simbol al atașamentului pe care poporul credincios din România îl are față de Maica Domnului.

Lucrarea scrisă de domnul dr. Dănuț Doboș, revizuită și adăugită într-o a doua ediție, ne introduce în atmosfera de epopee a primului pelerinaj românesc la Lourdes, care rămâne unul dintre cele mai semnificative

evenimente mariane din istoria seculară a Bisericii noastre locale. Evenimentul a declanșat la rândul său, cu precădere în Dieceza de Iași, dar și în Arhidieceza de București, o adevărată emulație mariană, prin introducerea cultului sfintei Fecioare de la Lourdes în România, consemnat la numai doi ani de la fondarea Episcopiei de Iași, la 27 iunie 1884, și la trei ani de la fondarea Arhidiecezei de București, dieceze care aveau să fie așezate sub stindardul victorios al sfintei Fecioare.

Episcopul de Iași Nicolae Iosif Camilli a răspuns în anul 1885 dorinței zecilor de mii de credincioși catolici din Dieceză de a se racorda de la distanță la fenomenul miraculos de la Lourdes, încurajând parohii să organizeze ceea ce s-ar putea numi „pelerinaje spirituale”. Acest termen ar putea fi folosit pentru a ne referi la acțiunile petrecute în Moldova și Muntenia începând cu anul 1886, soldate cu aducerea de la Lourdes a unor frumoase statui ale sfintei Fecioare, replici ale lucrării lui Fabisch la Galați, Cioplea, Brăila, Butea, Târgu Trotuș, Răchiteni ș.a. și așezarea acestora în biserici în cadrul unor impresionante ceremonii. De exemplu, numărul de zece mii de participanți la inaugurarea cultului Madonei de Lourdes la Butea, în octombrie 1886, este foarte mare pentru secolul al XIX-lea. Aceste statui, păstrate cu sfințenie în biserici, au fost și continuă să fie un sprijin spiritual pentru generații de credincioși care, neputând să întreprindă pelerinajul la Lourdes, au găsit în biserica lor o parte din miracolul de acolo.

În ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, cultul sfintei Fecioare de la Lourdes a depășit granițele Franței, răspândindu-se cu repeziciune în Europa și în cele două Americi, iar România s-a numărat printre primele țări din Europa, după marile națiuni – Franța, Italia,

Spania și Belgia – care o primeau în sufletele lor pe Maica Domnului care s-a arătat tinerei Bernadeta Soubirous. Alături de orașele franceze și italiene, de Ierusalim și Constantinopol, micile sate catolice românești îmbrățișau devoțiunile mariane, după cum aflăm din relatările revistei *Annali di Nostra Signora di Lourdes*. Devoțiunea către sfânta Fecioară de la Lourdes în România a cunoscut o revigorare în perioada interbelică grație fericitului Anton Durcovici, fenomen analizat de autor într-un capitol special al lucrării.

După prăbușirea regimului comunist ateu, în anul 2006 Dieceza de Iași a reușit să organizeze cel de-al doilea pelerinaj românesc la Lourdes, iar în ultimii ani sute de credincioși au făcut același lucru, semn al regăsirii devoțiunii către sfânta Fecioară.

„Cu Maria la Isus” – acesta este modul cel mai ușor de a ne apropia de Cel care a ales să coboare în sânul ei imaculat și binecuvântat.

Privind la imaginea Maicii Domnului, care a ținut să ne viziteze la Lourdes, căpătăm un nou avânt în contemplarea frumuseții divine, căci în această tânără minunată Dumnezeu însuși a binevoit să ne reveleze adevărata frumusețe, să ne prezinte figura ei cea mai frumoasă – cea mai curată și cea mai iubitoare fecioară și mamă de pe pământ –, pe Mama lui Isus și mama noastră cerească.

Îl felicit pe autorul acestei lucrări evocative, dr. Dănuț Doboș, care ne aduce din nou în atenție, spre contemplare, acest frumos și prețuit dar: Icoana Maicii Domnului de la Lourdes, prezentă de la început în bisericile și casele noastre spre fericită venerare. Tuturor celor care au contribuit la publicarea acestei cărți evocative, precum și tuturor celor care o vor citi și folosi spre cunoașterea lucrării lui Dumnezeu în chipul și imaginea

Maicii Domnului, le dorim binecuvântare cerească și bucurie în răspândirea frumuseții sale în lumea de azi, tuturor celor îndrăgostiți de adevărata frumusețe și fericire cerească.

Cu bunul Isus, să vă binecuvânteze Fecioara de sus!

✦ Petru Gherghel
episcop de Iași

PREFAȚĂ LA PRIMA EDIȚIE

Localitatea Butea, este un sat așezat de soartă la marginea județului Iași, cu oameni harnici, buni gospodari și cu frică de Dumnezeu, ce și-au construit casele pe culmea unui deal ca să fie mai aproape de cea pe care Biserica o numește Regina cerului.

Cultul pentru sfânta Fecioară Maria, așa cum ne spun documentele timpului, avea rădăcinile adânc înfipite în inimile credincioșilor, din timpuri foarte îndepărtate, fapt perpetuat până în zilele noastre. Așa că dacă veți întârzia prin acest sat și vă va prinde seara, să nu rămâneți mirați când veți vedea grupuri de credincioși, stând în fața unei grote – sunt mai multe în Butea – și recitând Rozariul. Același lucru se întâmplă și în biserică înainte de fiecare sfântă Liturghie.

Un fapt ușor de remarcat este și acela că în foarte multe case, statuia Maicii Domnului sau o icoană a ei este așezată deasupra ușii de la intrarea principală ori pe pervazul unui geam la vedere pentru a le proteja gospodăria. Am ținut să evidențiez aceste aspecte pentru a înțelege cât de mare încredere au oamenii aceștia simpli și modești în sfânta Fecioară Maria, care, după mărturisirile lor, le-a venit în ajutor ori de câte ori au alergat cu încredere la ea.

Într-una din zile, intrând în arhiva parohiei și cercetând unele documente existente, am dat peste unul care consemna faptul că acum 120 de ani, poposea pe meleaguri românești, mai precis la Butea, prima statuie a sfintei Fecioare Maria de la Lourdes, așa cum i se arătase, nu de mult, Bernadetei Soubirous. Evenimentul

a fost sărbătorit cu mare fast nu numai de locuitorii satului Butea, ci și de cei de prin satele din împrejurimi, participând la el chiar episcopul de atunci, primul păstor al Diecezei de Iași, Nicolae Iosif Camilli. Acest fapt mi-a întărit convingerea și mai mult că înaintașii acestui sat, păstori și credincioși, deși nu dispuneau de mijloacele de comunicare de astăzi, nelăsându-se învinși de vicisitudinile timpului, au făcut un efort colosal pentru a vedea și în sătucul lor statuia aceleia pe care o venerau cu mare ardoare.

La rugămintea mea, domnul profesor Dănuț Doboș, a cercetat arhiva Episcopiei de Iași și alte fonduri documentare, iar autenticitatea faptului a fost confirmată. Atunci, impresionat de descrierea și amploarea evenimentului, pentru a putea fi cunoscut și de alții, pentru a clădi cultul Madonei de Lourdes pe credința puternică a înaintașilor noștri, i-am propus să consemneze faptele într-o carte, propunere acceptată de domnia sa. Așa a luat ființă prezenta lucrare pentru care îi mulțumesc domnului Doboș și colaboratorilor săi.

Nu intenționez să intru în detalii și să evidențiez valoarea informațională și artistică-emotivă a cărții. Aceasta o vei face dumneata, iubite cititor, pe care te îndemn a găsi răbdarea și timpul necesar parcurgerii paginilor acestei cărți. Sunt convins că vei găsi fapte inedite pe măsura dorinței de a te informa, de a cunoaște adevărul și de a-ți înălța gândul către cea pe care o numim Mamă cerească, Maria.

Atunci când vom sărbători 120 de ani de la evenimentul amintit, doresc să ne vedem cu toții la Butea ca să ne bucurăm împreună și să-i aducem evlavia noastră sfintei Fecioare de Lourdes prezentă aici și pretutindeni.

Butea, 8 decembrie 2005

Pr. paroh Petru Blaj

CUVÂNTUL AUTORULUI LA PRIMA EDIȚIE

a ideea părintelui Petru Blaj, paroh de Butea, am procedat la o cercetare documentar-arhivistică, al cărei scop a fost reconstituirea istorică a unor evenimente de mare semnificație spirituală din istoria Bisericii locale, petrecute la finele secolului al XIX-lea. Aceste evenimente s-au aflat în legătură directă cu introducerea și dezvoltarea cultului Madonei de Lourdes în România și cu aparițiile sfintei Fecioare în 1858 la Lourdes, în Franța.

Pare de-a dreptul paradoxal acum, la începutul mileniului al treilea, faptul că erau deja date uitării evenimente memorabile din istoria Bisericii locale, care au avut o influență decisivă în răspândirea în toate parohiile catolice românești a cultului Madonei de Lourdes. Prezentul studiu și-a propus, prin urmare, această reparație, bazată pe ample investigații în arhivele diecezane de la Iași și București, dar și în arhiva Curiei Generale a OFMConv. de la Roma.

Unul dintre evenimentele aflate în centrul studiului nostru a fost inaugurarea statuii Madonei de Lourdes la Butea, la 24 octombrie 1886¹, grație hotărârii și abnegației parohului Giuseppe Corradini. Acest eveniment a fost însă determinat de altele două, petrecute în vara anului 1885, și anume, traducerea în limba română a volumului lui H. Lasserre, *Istoria Madonei din Lourdes*, și organizarea primului pelerinaj românesc la Lourdes,

---

¹ 12 octombrie, stil vechi.

evenimente la a căror organizare o contribuție aparține a avut profesorul bucureștean G.L. Frollo.

După Butea, cultul Madonei de Lourdes a cunoscut o răspândire vertiginoasă, iar întâmplările din 1886 de la Butea s-au repetat la Cioplea, Galați, Brăila, Răchiteni, Tg. Trotuș și în multe alte localități. În următoarele decenii, majoritatea bisericilor din cele două dieceze surori s-au racordat la acel curent de înaltă încărcătură spirituală promovată de prof. G.L. Frollo și pus pentru întâia oară în practică de preoții G. Corradini și D. Pietrobono. În multe biserici au fost amenajate grote, unde au fost așezate la loc de mare cinste și venerație statui și icoane reprezentând-o pe sfânta Fecioară Maria, așa cum i-a apărut aceasta Bernadetei Soubirous. Prin aceste gesturi de mare pietate, credincioșii catolici din satele și comunitățile catolice românești se alăturau credincioșilor din întreaga lume și, mai ales, miilor de pelerini aflați zilnic la Lourdes. Grotele românești se doreau astfel replici ale celei de la Lourdes, iar fiecare credincios se putea astfel racorda de la distanță la faptele petrecute zilnic la Lourdes, unde numeroși bolnavi, fizic, dar și spiritual, căutau și primeau alinare de la sfânta Fecioară.

Binecuvântarea statuiilor de la Butea, Răchiteni și Tg. Trotuș a fost precedată de procesiuni solemne desfășurate în localitățile respective, cu participarea specială a episcopului N.I. Camilli și a mii de credincioși. Aceste procesiuni erau, la rândul lor, replici ale aceleia făcute la Lourdes cu prilejul inaugurării bazilicii Neprihănitei Zămislii, cunoscută grație cărții lui Lasserre.

Pelerinajul românesc la Lourdes, efectuat în 1885, precum și ceremoniile grandioase care au avut loc cu ocazia inaugurării statuiilor Madonei de Lourdes la Butea și în celelalte localități menționate mai sus au

fost cunoscute și dincolo de granițele țării, prin intermediul amplelor relatări publicate de profesorul Frollo, de parohii D. Pietrobono, G. Corradini, D. Della Posta și chiar de episcopul N.I. Camilli în revista *Annali di Nostra Signora di Lourdes*.

Aceste evenimente memorabile din istoria Bisericii noastre locale au intrat, în timp, într-o nemeritată uitare. Nu același lucru s-a întâmplat cu sanctuarul de la Lourdes, rămas ca o flacără vie în conștiința și viața catolicilor români, iar la acest lucru a contribuit și publicarea lucrării *Lourdes în strălucirea minunilor sale*, apărută la Iași, în 1914, cu aprobarea vicarului general al diecezei, pr. Ulderico Cipolloni. Lucrarea era, de fapt, o culegere de texte traduse în limba română după cartea cu același titlu a autorului austriac Alfred Hoppe², precum și după cartea autorului francez Georges Bertrin, *Istoria critică a evenimentelor de la Lourdes*³. Ediția românească din 1914 cuprinde și o novenă în cinstea sfintei Fecioare de Lourdes, de fapt, o prescurtare a cărții unui autor german, Mauritiu Meschler, intitulată *Novenă către preasfânta Fecioară din Lourdes*⁴.

O a doua ediție a lucrării *Lourdes în strălucirea minunilor sale* a fost publicată în 1931 de Editura *Presa Bună* din Iași. Retipărirea cărții s-a făcut în urma a numeroase solicitări venite din partea preoților și a credincioșilor, ca urmare a răspândirii evlaviei către preasfânta Fecioară de Lourdes în România. Noua ediție nu mai cuprindea novena de rugăciuni, care a fost însă tipărită independent, în 1934, la aceeași Editură *Presa*

---

² *Lourdes im Glanze seiner Wunder, nach authentischen. Quellen verfasst von Alfred Hoppe*, Wien, III/1 Ungargasse 38.

³ *Histoire critique de Lourdes: Apparitions et Guerissons*, par Georges Bertrin, Paris, 1912.

⁴ *Novene zu Unserer Lieben Frau von Lourdes*, Herder g-te Auflage.

Bună. În fine, în același an, apărea, tot la Iași și la aceeași editură, traducerea intitulată *Viața sfintei Bernadeta Soubirous*.

Doresc să-mi exprim gratitudinea față de toți cei care au contribuit la apariția acestei lucrări, părintelui paroh Petru Blaj, părintelui Ștefan Lupu, directorul Editurii *Sapientia*, domnului Ionel Palade și domnului student teolog Emanuel Imbrea pentru corectura cărții, precum și soției mele, prof. Daniela Doboș, care m-a sprijinit permanent pe parcursul cercetărilor.

CUVÂNTUL AUTORULUI LA CEA DE-A DOUA EDIȚIE

În cei treisprezece ani care s-au scurs de la apariția lucrării *Adu-ți aminte, Marie, și de România*, am efectuat noi cercetări privind răspândirea cultului sfintei Fecioare de la Lourdes pe teritoriul Vechiului Regat, adică pe teritoriul actualelor Dieceze de Iași și București. Aceste noi investigații au avut drept rezultat descoperirea unor noi informații istorice, făcând posibile extinderea și completarea lucrării din 2005 cu noi capitole. Acestea se referă la entuziasmul manifestat de satele și comunitățile catolice din cele două dieceze – Brăila, Răchiteni, Oțeleni ș.a. –, care, urmând exemplul comunităților parohiale din Galați, Târgu Trotuș, Cioplea și Butea, au inaugurat cultul sfintei Fecioare de la Lourdes în cadrul unor solemnități grandioase, cu participarea episcopului Nicolae Iosif Camilli, în cazul Diecezei de Iași.

Am mai adăugat un capitol care detaliază prezența la Lourdes în august 1885 a primilor pelerini din România, eveniment numit pe drept cuvânt primul pelerinaj românesc la sanctuarul de la Lourdes. Rolul important al fericitului Anton Durcovici în răspândirea devoțiunii mariane în general și al celei față de sfânta Fecioară de la Lourdes în special este prezentat în cadrul unui capitol special. De altfel, această a doua ediție se constituie în același timp într-un omagiu adus fericitului Anton Durcovici, personalitatea care și-a legat numele de reeducerea sfintei Fecioare în inimile credincioșilor din România, în spiritul tradiției acestei devoțiuni.

Volumul conține și o serie de relatări din presa diecezană privitoare la organizarea în anul 2006, sub coordonarea Preasfințitului Petru Gherghel, a celui de-al doilea pelerinaj național la Lourdes, eveniment care a condus la relansarea devoțiunii speciale față de sfânta Fecioară de la Lourdes în Dieceza de Iași. Tot în anul 2006, a fost organizată la Butea o manifestare mariană aidoma celei din anul 1886, iar doi ani mai târziu, același eveniment avea loc la Târgu Trotuș.

Viitorul rămâne deschis dezvoltării devoțiunii față de sfânta Fecioară de la Lourdes, după cum o dovedește manifestarea programată la Răchiteni în anul 2019, când parohia locală va aniversa 130 de ani de la aducerea de la Lourdes a statuii sfintei Fecioare.